

BAMOSZ szabályzat a befektetési alapok kategorizálására

Jelen szabályzat hatálya kiterjed a BAMOSZ tagjai által kezelt befektetési alapokra, továbbá a BAMOSZ hivatalos adatbázisában szereplő minden egyéb befektetési alapra. Az alapok kategorizálásának célja, hogy elősegítse a befektetők tájékozódását a különböző befektetési politikájú alapok között, továbbá, hogy biztosítsa az egyes alapok múltbeli teljesítményének tisztességes összehasonlításának alapját.

Az alapok kategorizálásának alapja az alapok tényleges eszköz-összetétele, ezen belül is az elsődleges besorolási szempont a fix, kalkulálható jövedelmet biztosító (kötvényjellegű) eszközök, illetve a részvény-típusú és egyéb (ingatlan, árupiaci, stb.) (előre nem kalkulálható jövedelmet biztosító) eszközök portfólióbeli aránya. Egyes, speciális alapokat külön kategóriába lehet sorolni. Az ezek alapján megállapított kategóriákon belül az adott alap neve mellett fel kell tüntetni a portfólió meghatározó devizális, földrajzi és egyéb kitettségét.

Azon alapok, ahol a tőkeáttétel mértéke nem haladja meg a 30%-ot, a hagyományos alapok közé sorolandó, de az egyéb kitettségnél a tőkeáttétel meglétét jelölni kell. Azon alapok, ahol a tőkeáttétel 30%-nál nagyobb, a speciális alapok közé sorolódnak.

Az alapok elnevezése nem tartalmazhat utalást olyan kategóriára, amelybe az alap nem tartozik.

Az egyes alapokat a **portfóliójuk eszköz-összetételének megfelelően** az alábbi kategóriákba kell sorolni:

Hagyományos alapok		
Pénzpiaci alapok	Likviditási/rövid lejáratú pénzpiaci alapok	A a portfolióban lévő eszközök súlyozott átlagos hátralévő futamideje a 60 napot, az eszközök súlyozott átlagos hátralévő élettartama a 120 napot nem haladhatja meg. Emellett az egyes értékpapírok hátralévő futamideje legfeljebb 397 nap lehet. Ezen belül „rövid lejáratú pénzpiaci alapnak” minősíthetők azon alapok, melyek megfelelnek a PSZÁF pénzpiaci alapokról szóló 10/2012. számú ajánlásának II. részében foglalt egyéb feltételeknek.
	Pénzpiaci alapok	A portfolióban lévő eszközök súlyozott átlagos hátralévő futamideje a 6 hónapot, az eszközök súlyozott átlagos hátralévő élettartama a 12 hónapot nem haladhatja meg. Emellett az egyes értékpapírok hátralévő futamideje legfeljebb 2 év, a legközelebbi kamat-meghatározási időpontig legfeljebb 397 nap lehet.
Kötvényalapok	Rövid kötvényalapok	A portfolióban lévő eszközök átlagos hátralévő futamideje 6 hónap és 3 év közötti.
	Hosszú kötvényalapok	A portfolióban lévő eszközök átlagos hátralévő futamideje meghaladja a 3 évet.
	Szabad futamidejű kötvényalapok	Olyan alapok, amelyek nem ragaszkodnak egy előre meghatározott durációs limithez.
Vegyes alapok	Kötvénytúlsúlyos (vagy Óvatos) vegyes alapok	A portfolióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya nem haladja meg a 35%-ot. A nem részvény típusú eszközök kategóriáinként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú, stb.) legfeljebb 20 %-ot tehetnek ki – ebből a szempontból a befektetési jegyek teljes egészében a kategóriának megfelelő kitétséget jelentenek, függetlenül az alap feltöltöttségétől.
	Kiegyensúlyozott vegyes alapok	A portfolióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya 35-65%. A nem részvény típusú eszközök kategóriáinként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú, stb.) legfeljebb 40 %-ot tehetnek ki – ebből a szempontból a befektetési jegyek teljes egészében a kategóriának megfelelő kitétséget jelentenek, függetlenül az alap feltöltöttségétől.
	Dinamikus vegyes alapok	A portfolióban lévő nem kötvény típusú eszközök aránya meghaladja a 65%-ot. A nem részvény típusú eszközök kategóriáinként (pl. ingatlan-típusú, árupiaci típusú, stb.) legfeljebb 40 %-ot tehetnek ki – ebből a szempontból a befektetési jegyek teljes egészében a kategóriának megfelelő kitétséget jelentenek, függetlenül az alap feltöltöttségétől.
Részvényalapok		A portfolióban lévő részvény-típusú eszközök aránya meghaladja a 80%-ot.
Speciális alapok		
Árupiaci alapok		Azon alapok, amelyek legalább 50%-ban árupiaci kitétséget jelenítenek meg (ami lehet alapokon vagy származékos ügyleteken keresztül).
Abszolút hozamú alapok		Azon alapok, amelyek tőkepiaci környezettől független pozitív hozam elérésére törekednek, és kiinduló pontként a kockázatmentes hozam meghaladását tekintik.
Tőkevédett alapok		Hozamot, illetve tőkemegővást ígérő, garantáló alapok.
Származtatott alapok		Azon származtatott ügyletekbe fektető alapok, amelyek nem tartoznak a fenti alapok közé.
Ingatlanalapok	Közvetlen ingatlanokba fektető alapok	Azon alapok, amelyek az ingatlankitétséget közvetlen ingatlanok tartásával valósítják meg.
	Közvetett ingatlanokba fektető alapok	Azon alapok, amelyek a 40 %-ot meghaladó ingatlankitétséget közvetett módon (alapokon, ingatlanrészvényeken, stb.) keresztül valósítják meg.

Az alap portfóliójában lévő eszközök egyéb jellemző eszközcsoport szerinti kockázati kitettségének (földrajzi, devizális, egyéb) jelölése céljából az egyes kategóriákon belül az alap neve mellett fel kell tüntetni az alap egyéb jellemző eszközcsoport szerinti kockázati kitettségére utaló kitétel, amennyiben az adott eszközcsoport meghatározó arányt, azaz több mint 70%-ot képvisel a portfólióban.

A részvény és vegyes alapok esetében a földrajzi/regionális kitettség, a pénzpiaci és kötvényalapok esetében a devizális kitettség a meghatározó. A devizális kitettség szempontjából a portfólióban lévő eszközök tényleges kitettsége számít (pl. egy nem fedezett dollárban kibocsátott kötvény esetében USD, egy forintba fedezett, különböző devizákban kibocsátott kötvényekbe fektető alap esetében forint), ahol nincs 70 %-ot meghaladó kitettség, az alap devizális kitettsége „egyéb”.

Az egyéb jellemző kitettség tartalmazza például a tőkeáttétel meglétét, a szektorális kitettséget, ha van, az adott piaci kitettséget (pl. devizapiaci abszolút hozam alap), a fedezett részvények létét (kötvényalapok esetében), illetve egyéb fontos megjelöléseket (pl. nem kötvény vagy részvény-típusú kitettség a vegyes alapoknál, társadalmilag felelős alap). A garantált alapok esetében az egyéb kitettségénél jelzendő, hogy részvény-alapú, kötvény-alapú vagy egyéb (pl. áru-alapú vagy vegyes) garantált alapról van szó, de megfontolandó más jelzés is (például a kifizetés hány időpillanattól függ, van-e cap, mekkora a participáció, stb.)

A földrajzi kitettségek standardizálása érdekében a kitettségek öt csoportba sorolódnak:

- hazai
- Közép-Kelet-Európa
- feltörekvő Európa
- egyéb feltörekvő
- fejlett
- globális

A hazai kategóriába azon alapok kerülnek, ahol a kitettség legalább 70%-ban hazai, míg a közép-kelet-európai alapok közé azok, ahol a közép-kelet-európai kitettség legalább 70% (de a hazai ennél kisebb). A feltörekvő európai alapok esetében az ebbe a kategóriába tartozó országok kitettsége legalább 70%, de a közép-kelet-európai ennél kisebb. Az egyéb feltörekvő és a fejlett alapok esetében a feltörekvő, illetve fejlett piacok legalább 70%-ot érnek el, míg az összes többi alap (ahol tehát 30%-ot meghaladó, de 70 %-ot el nem érő a fejlett és feltörekvő piacok aránya) a globális kategóriába kerül. A konkrét célpiacon az egyéb kitettségbe kerülnének (pl. részvényalap, feltörekvő, BRIC; vagy részvényalap, fejlett, globális). Az indexkövető alapok esetében emellett a konkrét követett indexet is meg kell nevezni (pl. részvényalap, hazai, BUX).

Az **alapok hozamainak** összehasonlítást lehetővé tévő **közzétételénél** az alapok adatait az alábbi adatstruktúrában kell feltüntetni:

1. Alap rövid neve
2. Alapkezelő neve (opcionális)
3. Alap kategóriája (pl. likviditási, pénzpiaci, rövid kötvény, hosszú kötvény stb...)
4. Jellemző kockázati kitettségére utaló fogalom (pl. forint, euró, hazai, európai, globális, szektor, stb...) a legjellemzőbb kitettség alapján illetve azt tovább

bontva a második/harmadik legjellemzőbb típusú kitettség alapján (mint albesorolás)

5. Adott időszaki hozamok

Az alapok felsorolásánál a rendezés elsődleges szempontja az alapok kategória szerinti megoszlása, ezen belül az azonos földrajzi, devizális, szektorális kockázati kitettségű alapokat egymás mellett, egy „al-blokkba” rendezve kell felsorolni.

Az egyes alapok kategóriába sorolásának kiegészítő szabályai:

1. Kötvény- és pénzpiaci alapok nem tartalmazhatnak részvény-típusú eszközöket. A határidős eladással fedezett részvények ebből a szempontból kötvényjellegű eszköznek minősíthetők, az eszköz futamideje ebben az esetben megegyezik a határidős ügylet hátralévő lejáratí idejével. A fedezett részvények meglétét ezen alapkategóriákban az egyéb kitettségek között jelezni kell.
2. Az alapok egyes befektetéseit tekintve mind az eszközkategóriák, mind a földrajzi megoszlást tekintve az értékelés szempontjából a mögöttes kockázati kitettséget kell alapul venni. Ennek megfelelően a származtatott ügyletekben felvett long pozíciók a prompt ügyletekkel azonos megítélés alá esnek.
3. A befektetési jegyeket az őket kibocsátó alap kategóriájának megfelelően kell figyelembe venni.
4. A befektetési alapokba fektető alapok besorolását a mögöttes termék(ek) kategóriájának megfelelően kell figyelembe venni.

A kategória határok megsértésére vonatkozó szabályok:

1. A kategória határoknak való megfelelés ellenőrzésének alapja az alap havi portfóliójelentése. Az alapkezelő köteles úgy összeállítani az alap portfóliójelentését, hogy abból a kategória határoknak való megfelelés egyértelműen ellenőrizhető legyen.
2. Amennyiben egy alap 3 hónapot meghaladóan nem felel meg az adott kategória szabályainak, ezt a tényt a hozamok közzététele esetén az alap neve mellé helyezett megfelelő jellel kell a nyilvánosság tudomására hozni. Az eltérés tényét közlő jel formája: Xné+/-, ahol X jelenti azt, hogy az adott alap hány negyedéve nem felel meg a kategória szabályainak, a +,- jelek pedig arra utalnak, hogy az eltérés növelte, vagy csökkentette-e a kockázatot.
3. Amennyiben egy adott alap legalább 6 hónapon keresztül nem felel meg a kategóriája szabályainak, az alapot új kategóriába kell sorolni.
4. Egy alap új kategóriába sorolása esetén az alap múltbeli hozamait csak arra az időszakra lehet bemutatni, amely időszakra az alap portfóliója megfelelt az új kategória szabályainak.
5. Nem minősül új kategóriába kerülésnek az, ha az alap a kategorizálási szabályok megváltozása miatt kerül másik kategóriába.

A szabályzat 2011. július 1-én lépett hatályba.

A szabályzat 2013. április 25-én elfogadott módosításainak való megfelelés határideje 2013. december 31.

Függelék:

A kategorizálási szabályzat a földrajzi kitettségeket hat csoportba sorolja. Ez a függelék az egyes csoportokba tartozó országokat sorolja fel.

Az első csoportba azon alapok tartoznak, ahol a befektetések fő területe **Magyarország**.

A második csoportba Magyarország mellett a következő országok tartoznak:

Közép-Kelet-Európa

Bulgária, Csehország, Horvátország, Macedónia, Montenegró, Lengyelország, Románia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia

A harmadik csoportba a fentiek mellett a következő országok tartoznak:

Feltörekvő Európa

Kelet-Európa: Albánia, Észtország, Lettország, Litvánia, Málta, Törökország

Független Államok Közössége: Örményország, Azerbajdzsán, Fehéroroszország, Grúzia, Kazahsztán, Kirgizisztán, Moldova, Mongólia, Oroszország, Tadzsikisztán, Türkmenisztán, Ukrajna, Üzbegisztán

A negyedik csoportba a fentiek mellett a következő országok tartoznak:

Feltörekvő piacok

Latin Amerika: Mexikó, és a Mexikótól délre fekvő országok

Ázsia és a csendes óceáni térség: Ausztrália, Hong Kong, Japán, Új-Zéland és Szingapúr kivételével minden ország

Közel-kelet & Afrika: Egyiptom, Irán, Jordánia, Líbia, Omán, Marokkó, Szíria, Tunézia, Jemen és az afrikai országok

A feltörekvő piaci alapok lehetnek egy adott országra fókuszáló alapok (például egy kínai részvényalap), egy adott régióra (pl. latin amerikai), több országra (pl. BRIC), több régióra fókuszáló alapok (pl. EMEA) vagy globális feltörekvő piaci alapok is. Ezeket az egyéb kitettségnél kell jelezni.

Az ötödik csoportba a fentiek kívüli országok tartoznak, míg a hatodik csoportba olyan alapok kerülnek, ahol sem a feltörekvő, sem a fejlett országok nincsenek túlsúlyban.